
Działania Naczelnej Rady Adwokackiej w sprawie podatku VAT

Palestra 38/1-2(433-434), 156-170

1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

■ Działania Naczelnej Rady Adwokackiej w sprawie podatku VAT

► Uchwała Naczelnej Rady Adwokackiej Nr 1/VI/93 z dnia 12 XII 1993 roku

NRA wyraża poważne zaniepokojenie konsekwencjami uchwalonej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 8.12.1993 r. ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym, usług zwolnionych od podatku VAT na podstawie art. 14 ustawy z 8.01.1993 r. o podatku od towarów i usług i podatku akcyzowym Dz. U. 11 poz. 50 z późniejszymi zmianami. Przyczyny tego zaniepokojenia są zarówno normatywnej jak i społecznej natury.

1.

Świadczenie usług prawniczych wykonywane jest w oparciu o dwa akty ustawowe, a mianowicie: ustawę z dnia 26.05.1982 r. Prawo o adwokaturze Dz. U. 16 poz. 124 oraz art. 24 ustawy z 23.12.1988 r. o działalności gospodarczej Dz. U. 41 poz. 324 z późniejszymi zmianami. Usługi prawne na podstawie art. 24 świadczone są wyłącznie na rzecz podmiotów gospodarczych, przy czym ceny tych usług (wynagrodzenia) są umowne, a działalność ta wykonywana jest w formie spółek prawa handlowego i spółek prawa cywilnego. Zasadniczo różny jest natomiast cel i zakres podmiotowy usług prawniczych świadczonych przez adwokatów w ramach ustawy Prawo o adwokaturze.

a) Usługi te mogą być świadczone jedynie przez indywidualne kancelarie adwokackie oraz zespoły adwokackie – z wyłączeniem spółek określonych w art. 24 cytowanej ustawy o działalności gospodarczej;

b) W odróżnieniu od usług świadczonych w oparciu o przepis art. 24 – usługi świadczone przez adwokatów w zespołach adwokackich i kancelariach indywidualnych w przeważającej mierze wykonywane są na rzecz osób fizycznych, a celem tej działalności – zgodnie z art. 1 ustawy Prawo o adwokaturze jest: „...udzielanie pomocy prawnej, współdziałanie w ochronie praw i wolności obywatelskich oraz w kształtowaniu i stosowaniu prawa”.

Adwokatura prezentowała i nadal prezentuje stanowisko, że wykonywanie zawodu adwokata nie jest działalnością gospodarczą. Z tej właśnie przyczyny wynagrodzenie adwokata nie może być kształtowane umownie, ale jest regulowane Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości. Gwarantuje to realizację ochrony praw i wolności obywateli poprzez powszechną dostępność wymiaru sprawiedliwości i pomocy prawnej.

Nowe uregulowanie ustawowe nie uwzględnia wskazanego wyżej, a wynikającego z aktów normatywnych rządu ustawowego, rozróżnienia sposobu świadczenia usług prawnych, z których tylko usługi prawne świadczone w ramach i na podstawie art. 24 ustawy o działalności gospodarczej są „działalnością gospodarczą” w ścisłym znaczeniu tego pojęcia. Podrożenie usług prawnych utrudni mniej zamożnym kręgom społeczeństwa dostęp do wymiaru sprawiedliwości i fachowej pomocy prawnej. Z tych właśnie, uboższych warstw społecznych rekrutuje się zdecydowana większość klientów kancelarii i zespołów adwokackich i to ich sytuację nowe uregulowanie pogorszy w pierwszej kolejności.

2.

Rozumiejąc cel, dla którego wprowadzona została zmiana istniejącego stanu prawnego, polegająca na rozszerzeniu kręgu podatników podatku VAT, odnosimy wrażenie, że twórcom nowelizacji ustawowej nie było znane nie tylko wskazane wyżej różnicowanie prawne i społeczne świadczenia usług prawnych, ale również efekty finansowe wprowadzonych zmian dla budżetu Państwa. Naczelnej Radzie Adwokackiej nie są znane przychody spółek prawniczych, prowadzących działalność gospodarczą na podstawie art. 24 cytowanej ustawy o działalności gospodarczej. Możemy natomiast poinformować, że łączne dochody zespołów adwokackich i kancelarii indywidualnych adwokatów kształtują się na poziomie około 240 mld zł rocznie w skali całego kraju, co oznacza, iż oczekiwane wpływy z tytułu podatku VAT od tej grupy zawodowej mogą wynieść około 40 mld zł rocznie. Nie jest to suma znacząca dla dochodów Państwa zważywszy cenę społeczną, jaką przyjdzie za dochód ów zapłacić. Skutki proponowanych zmian w odniesieniu do osób fizycznych dotkną bowiem około 1 milion osób, klientów adwokackich głównie w takich sprawach jak: alimenty, roszczenia ze stosunku pracy i ubezpieczeń, sprawy rodzinne, rolnicze i inne szczególnie chronione przez polskie ustawodawstwo.

Od 4 lat obserwujemy systematyczny spadek ogólnej liczby spraw przyjmowanych przez adwokatów, a z drugiej strony zwiększa się ilość

spraw z urzędu, w których koszty zastępstwa adwokackiego ponosi Skarb Państwa. Jest to niewątpliwie wynik postępującej pauperyzacji społeczeństwa. Podrożenie usług adwokackich proces ten pogłębi, obciążając Skarb Państwa kosztami dodatkowych spraw „z urzędu”.

3.

Działając na podstawie art. 1 ustawy Prawo o adwokaturze, zawierającego obowiązek działania w ochronie praw i wolności obywatelskich Naczelna Rada Adwokacka domaga się uwzględnienia w tekście noweli, w toku dalszego toku procesu legislacyjnego, przedstawionego wyżej zróżnicowania charakteru i podstaw prawnych świadczonych usług prawnych przez:

a) umieszczenie usług prawnych świadczonych przez adwokatów w ramach i na podstawie prawa o adwokaturze na rzecz osób fizycznych nie będących podatnikami VAT w wykazie stron zwolnionych od tego podatku;

b) ustalenie stawki podatku VAT dla pozostałych usług adwokackich na poziomie 7% z uwagi na ich niematerialny charakter;

c) w projektowanym rozporządzeniu wykonawczym ministra finansów dokonać zmian w pozycji 19 (symbol SWW 92401) przez następujące określenie usług adwokackich: „usługi świadczone wyłącznie na rzecz podmiotów gospodarczych uiszczających podatek VAT od własnej działalności gospodarczej”.

Naczelna Rada Adwokacka zobowiązuje Prezydium NRA do podjęcia wszelkich starań w trakcie procesu legislacyjnego, związane z krytykowaną nowelizacją, dla realizacji powyższej uchwały przez podjęcie stosownych interwencji w Senacie RP, Kancelarii Prezydenta RP i Trybunale Konstytucyjnym.

* * *

Prezes
Naczelnej Rady Adwokackiej

Warszawa, 7.12.1993 r.

Pan Marek Borowski
Minister Finansów
ul. Świętokrzyska 12
00-050 Warszawa

Wielce Szanowny Panie Ministrze,
Jak informują środki masowego przekazu w Ministerstwie Finan-

sów opracowano projekt rozporządzenia o ulgach inwestycyjnych i zryczałtowanym podatku dochodowym. Treść tego projektu nie została dotąd w całości podana do publicznej wiadomości, z doniesień prasowych wynika jednakże, iż z ryczałtu podatkowego wyłączone mają zostać m.in. usługi adwokackie.

Rozwiązanie takie nie może zyskać aprobaty samorządu adwokackiego. Obecnie na ogólną liczbę 7220 czynnych zawodowo adwokatów w Polsce, 3075 wykonuje zawód w formie kancelarii indywidualnych i zwykle samodzielnie prowadzi księgowość. Objęcie ich usług ryczałtem podatkowym ułatwiłoby znacznie naliczanie podatku i usprawniłoby jego pobór.

Pragnę zauważyć, iż zdecydowana większość adwokatów świadczy swoje usługi na rzecz osób fizycznych – w zakresie prawa karnego, cywilnego, rodzinnego, a ich praca polega na występowaniu przed sądami i innymi organami władzy.

Wobec powyższego działając w imieniu samorządu adwokackiego, bardzo uprzejmie proszę o podanie *ratio legis* wskazanego wyżej wyłączenia z ryczałtu usług adwokackich oraz o ponowne przeanalizowanie zasadności takiego wyłączenia.

Z wyrazami szacunku,
adv. Maciej Bednarkiewicz

*

Prezes
 Naczelnej Rady Adwokackiej

Warszawa, 7 grudnia 1993 r.

Szanowny Pan
 Prof. dr hab. Witold Modzelewski
 Sekretarz Stanu

Szanowny Panie Ministrze,

Uprzejmie proszę o wyznaczenie terminu, w którym mógłbym osobiście przedstawić w imieniu Naczelnej Rady Adwokackiej problematykę szczegółową opisaną w piśmie skierowanym do Ministra Finansów, Marka Borowskiego.

Celowość bezpośredniej rozmowy wynika z konieczności omówienia różnych rozwiązań prawnych nie wyszczególnionych w wyżej wymienionym piśmie oraz z potrzeby przedstawienia specyfiki i różnorodności usług adwokackich.

Proszę o przekazanie informacji o dniu i terminie spotkania pod numerem telefonu 635-27-09 lub 635-40-62.

Z wyrazami szacunku
Adw. Maciej Bednarkiewicz

*

Naczelna
Rada Adwokacka

Warszawa, dnia 7 grudnia 1993 r.

Szanowny Pan
Marek Borowski
Minister Finansów
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Ministrze,

Po zapoznaniu się z treścią przedstawionego Marszałkowi Sejmu przez Prezesa Rady Ministrów projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym – pozwalam sobie podkreślić, iż proponowane zmiany a w szczególności zmiana art. 14 ustawy mają zostać wprowadzone nie tylko bez zasięgnięcia opinii ale i bez wcześniejszego zawiadomienia Naczelnej Rady Adwokackiej jako reprezentanta adwokatury polskiej.

Proponowana zmiana art. 14 wywoła nie tylko niekorzystne skutki dla sytuacji zarobkowej adwokatów ale także i przede wszystkim będzie stanowiła dodatkowe znaczne obciążenie finansowe dla obywateli korzystających lub mających korzystać z zastępstwa adwokackiego. Proponowana zmiana spowoduje niewątpliwie rezygnację z pomocy adwokackiej w wielu sprawach ze strony osób, które o taką pomoc miały wystąpić.

Adwokaci przyjmujący sprawy od obywateli z uwagi na konieczność opłacania tego podatku będą bowiem zmuszeni do ustalania honorarium w granicach opłat maksymalnych przewidzianych rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 4 czerwca 1992 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie w postępowaniu przed organami wymiaru sprawiedliwości (Dz.U. Nr 48, poz. 220) oraz uchwałą Naczelnej Rady Adwokackiej z 3 października 1992 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w postępowaniu innym niż przed organami wymiaru sprawiedliwości (M.P. Nr 34, poz. 244).

Podkreślam, że skutki te są tym bardziej bezzasadne jeśli się uwzględni, że dotyczyć one będą m.in. i takich spraw jak np.

o alimenty, o ustalenie ojcostwa, spraw ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych, obron w sprawach karnych. Wynagrodzenie w wymienionych wyżej sprawach było zawsze ustalane nisko, aby umożliwić osobom fizycznym korzystanie z usług adwokackich bez uszczerbku dla sytuacji materialnej i zarobkowej tych osób i ich rodzin.

Konieczność odprowadzenia podatku w tych sprawach doprowadzi z jednej strony do nieopłacalności ich przyjmowania przez adwokatów, z drugiej – do zmniejszenia ilości spraw zleczanych adwokatom przez ubożającą klientelę.

Uzupełniając powyższe uwagi pragnę podkreślić, że obowiązek podatkowy dotyczyłby także paradoksalnej sytuacji w zakresie wynagrodzeń adwokackich przekazywanych przez sądy w sprawach prowadzonych z urzędu. Wynagrodzenia te są bardzo niskie a wręcz symboliczne i w żadnym razie nie odpowiadają nakładowi pracy adwokatów.

Podając powyższe pozwalam sobie podkreślić, iż z przyczyn już dotychczas podniesionych projektowana zmiana ustawy wymaga wyraźnego rozdzielenia i różnego potraktowania usług adwokackich świadczonych na rzecz osób fizycznych i na rzecz osób prawnych prowadzących działalność gospodarczą.

Uwagi wyżej przedstawione jednoznacznie wskazują na potrzebę dalszego zwolnienia od podatku adwokatów, u których wartość sprzedaży usług nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym 1,5 mld złotych. W tym bowiem przedziale mieści się właściwie pomoc prawna osobom fizycznym. Adwokaci prowadzący zaś dobrze płatną obsługę osób prawnych z reguły przekraczają będą powyższą granicę i będą odprowadzać podatek. Ta sama sytuacja zachodzić będzie w przypadku innych dobrze płatnych usług prawniczych, np. notarialnych i radcowskich.

Podkreślam także – co również ma istotne znaczenie – że większość adwokatów wykonuje zawód w małych miejscowościach i zajmuje się głównie prowadzeniem spraw sądowych zleczanych przez osoby fizyczne.

W związku z powyższym uprzejmie proszę o wprowadzenie następujących zmian:

- przez dodanie w wykazie towarów i usług, których sprzedaż lub świadczenie jest objęte stawką podatku w wysokości 7% (załącznik Nr 1 do projektu ustawy),
w dziale VI „Usługi”
pozycji 77 o treści:
„usługi prawnicze zlecane wyłącznie przez podmioty gospodarcze lub osoby prawne”.
- przez skreślenie w poz. 12 wykazu usług, których świadczenie

jest zwolnione od podatku (załącznik Nr 2 do ustawy z dnia 8 stycznia 1993 r.)

słów „... z wyłączeniem usług adwokackich (KU 924)...”
i zastąpienie ich słowami:

„... usług adwokackich świadczonych na rzecz osób fizycznych”.

Ta ostatnia proponowana zmiana ma na celu całkowite zwolnienie usług adwokackich świadczonych na rzecz osób fizycznych od podatku VAT.

Konieczność całkowitego zwolnienia osób fizycznych od wpłat z tytułu podatku od sprzedaży towarów i usług jest uzasadniona także i z tej przyczyny, że osoby fizyczne nie mają żadnej możliwości odzyskania lub zaliczenia tych wpłat, bowiem nie prowadzą żadnej działalności gospodarczej.

Taką i do tego pełną możliwość posiadają natomiast podmioty gospodarcze w ramach własnej działalności.

adv. Maciej Bednarkiewicz

Do wiadomości:

- 1) Pan Minister Sprawiedliwości RP,
- 2) Sejmowa Komisja Sprawiedliwości,
- 3) Sejmowa Komisja Polityki Gospodarczej, Budżetu i Finansów.

*

Prezes
Naczelnej Rady Adwokackiej

Warszawa 27 grudnia 1993 r.

Szanowny Pan
Prof. dr hab. Witold Modzelewski
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Finansów

Szanowny Panie Ministrze,
Nawiązując do spotkania z Panem Ministrem w dniu 24 grudnia 1993 r., pozwalam sobie przedstawić postulaty i propozycje dotyczące nowych uregulowań prawnych w zakresie podatku od towarów i usług.

Propozycje te mają na celu zwolnienie od tego podatku niektórych rodzajów spraw prowadzonych przez adwokatów oraz zróżnicowa-

nia pozostałych rodzajów spraw pod kątem wysokości stawki podatku VAT.

Przed wszystkim podkreślam, że kryterium zaliczenia poszczególnych rodzajów spraw do poniższych wykazów stanowiły względy społeczne, dobro Skarbu Państwa, a także interes obywateli w zakresie konstytucyjnego prawa do ochrony prawnej.

Podkreślam także, że zastosowane kryteria nie są w żadnym razie podyktowane partykularnym interesem adwokatury ale akceptowane są i realizowane w dotychczasowej praktyce przez sądy.

Sprawy, które naszym zdaniem powinny być zwolnione od podatku VAT korzystają bowiem z ustawowego zwolnienia od kosztów sądowych oraz ze szczególnej ochrony jak np. sprawy dotyczące małoletnich, sprawy rodzinne, sprawy ze stosunku pracy, rent i emerytur, sprawy z zakresu rolnictwa.

Z tych więc powodów nowe uregulowania prawne w zakresie podatku od towarów i usług, których rezultatem będzie niewątpliwie znaczne finansowe obciążenie obywateli – w żadnym razie nie mogą naruszać gwarancji w zakresie realizacji ochrony praw i wolności obywateli poprzez powszechną dostępność wymiaru sprawiedliwości i pomocy prawnej.

Pozwalam sobie wyrazić pogląd, iż nieuwzględnienie naszych propozycji doprowadzi właśnie do takiego naruszenia równowagi pomiędzy przepisami w zakresie podatku VAT a konstytucyjnym prawem obywatela do obrony i pomocy prawnej.

Jak już poprzednio wyjaśnialiśmy większość adwokatów wykonuje zawód w małych miejscowościach i prowadzi wyłącznie sprawy zlecane przez osoby fizyczne. Jak wynika z załączonego zestawienia od wielu lat systematycznie zmniejsza się w znaczny sposób ilość spraw z wyboru prowadzonych przez adwokatów przy równoczesnym stałym znacznym wzroście ilości spraw prowadzonych z urzędu. W tych ostatnich sprawach zasądzone ze środków Skarbu Państwa na rzecz adwokatów wynagrodzenia są bardzo niskie i odbiegają nawet od średniej wysokości stawek przewidzianych rozporządzeniem ministra sprawiedliwości. Wynagrodzenia te z uwagi na brak środków w budżecie sądów przekazywane są adwokatom z wielomiesięcznym, a nawet kilkuletnim opóźnieniem.

Obciążenie podatkiem VAT wszystkich usług adwokackich bez uwzględnienia naszych postulatów co do niezbędnego zróżnicowania stawek i co do koniecznego zwolnienia od podatku VAT niektórych rodzajów spraw prowadzić będzie do dalszego znacznego wzrostu i tak bardzo dużej ilości spraw z urzędu. W konsekwencji więc stan taki spowoduje dalsze poważne obciążenie Skarbu Państwa wydatkami z tytułu wynagrodzeń w sprawach z urzędu.

Zdaniem naszym te obciążenia Skarbu Państwa będą przewyższały przewidywane wpływy z tytułu podatku VAT. Taki przewidywany wynik oparty jest o następujące wyliczenie:

ogólny obrót w 1993 roku ze wszystkich prowadzonych spraw (z wyboru i z urzędu) w oparciu o wyniki z I półrocza 1993 r. – wyniesie około 360 miliardów złotych, tak więc bez koniecznego zwolnienia i zróżnicowania stawek w zakresie podatku VAT 22% podatek płacony w 1994 roku w oparciu o obrót z r. 1993 wyniosłby około 80 miliardów złotych. Zakładając, iż w 1994 r. nastąpi dalszy wzrost ilości spraw z urzędu i procentowo ilość tych spraw w stosunku do ilości spraw z wyboru wyniesie około 40% – to ilość spraw z urzędu będzie wynosiła około 60 tysięcy.

Przyjmując, że zasądzane przez sądy średnie wynagrodzenie w jednej sprawie wyniesie ok. 1.500.000 zł, to obciążenie Skarbu Państwa z tego tytułu wyniesie łącznie około 90 miliardów złotych, a więc przekroczy przewidywaną kwotę wpływów z podatku VAT do budżetu od wszystkich spraw, prowadzonych przez adwokatów.

W tym miejscu podkreślam, że wyliczenie powyższe jest realne, bowiem opiera się o wyniki i dane zawarte w załączonych zestawieniach.

Powołując się na powyższe argumenty oraz na argumenty zawarte w pismach składanych dotychczas Ministerstwu Finansów – uprzejmie proszę o wydanie aktów wykonawczych uwzględniających poniższe propozycje:

Propozycje te zgodne są z systematyką zawartą w rozporządzeniu ministra sprawiedliwości z dnia 4.VI.1992 r. (Dz. U. Nr 48, poz. 220 z 1992 r.) i uchwałą Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 3.X.1992 r. (M.P. Nr 34, poz. 244 z 1992 r.) w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Wykaz spraw od których nie pobiera się podatku od towarów i usług.

- I. Sprawy cywilne i karne z urzędu
- II. Sprawy cywilne zlecane przez osoby fizyczne:
 1. dotyczące należności pieniężnych albo praw majątkowych jeżeli wartość przedmiotu sprawy nie przekracza 100.000.000 zł,
 2. sprawy rodzinne:
 - a) o rozwód, unieważnienie małżeństwa,
 - b) o stwierdzenie istnienia lub nieistnienia małżeństwa,
 - c) o przysposobienie,
 - d) o pozbawienie, ograniczenie, zawieszenie lub przywrócenie władzy rodzicielskiej,
 - e) o ustalenie ojcostwa, zaprzeczenie ojcostwa, unieważnienie uznania dziecka i rozwiązanie przysposobienia,

- f) o ubezłasnowolnienie,
 - g) o uznanie za zmarłego lub stwierdzenie zgonu,
 - h) o rozstrzygnięcie co do aktów stanu cywilnego,
 - i) o rozstrzygnięcie w istotnych sprawach rodziny lub co do zarządu majątkiem wspólnym,
 - j) o zniesienie wspólności majątkowej między małżonkami,
 - k) o podział majątku wspólnego między małżonkami,
 - l) o alimenty, o nakazanie wypłacania wynagrodzenia za pracę do rąk drugiego małżonka.
3. sprawy z zakresu własności i innych praw rzeczonych oraz z zakresu prawa o księgach wieczystych:
- a) o stwierdzenie zasiedzenia własności lub użytkowania wieczystego nieruchomości,
 - b) o rozgraniczenie,
 - c) dot. służebności,
 - d) o naruszenie posiadania,
 - e) o wpis w księdze wieczystej lub złożenie dokumentów do zbioru dokumentów albo o umorzenie hipoteki,
 - f) o zniesienie współwłasności,
 - g) związanych z korzystaniem lub zarządem rzeczą wspólną,
 - h) o usunięcie niezgodności między wpisem w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym.
4. sprawy z zakresu prawa spadkowego:
- a) o zabezpieczenie spadku, dokonanie spisu inwentarza, przyjęcie i odrzucenie spadku, ogłoszenie testamentu i nakazanie jego złożenia, zarządu spadku nie objętego i wyjawienie przedmiotów spadkowych,
 - b) o stwierdzenie nabycia spadku,
 - c) o dział spadku.
5. sprawy z zakresu prawa pracy:
- a) o nawiązanie umowy o pracę, o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, o przywrócenie do pracy lub ustalenie sposobu ustania stosunku pracy,
 - b) o wynagrodzenie za pracę lub odszkodowanie,
 - c) o inne roszczenia niemajątkowe,
 - d) o ustalenie wypadku przy pracy, jeżeli nie jest połączone z dochodzeniem odszkodowania lub renty,
 - e) o świadczenia odszkodowawcze należne z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.
6. sprawy o świadczenie pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego:
- a) sprawy o emeryturę i rentę,

- b) sprawy o dodatki do emerytury i renty oraz zasiłku z ubezpieczenia społecznego i rodzinnego.
7. inne sprawy:
- a) o opróżnienie lokalu mieszkalnego,
 - b) o opróżnienie lokalu użytkowego,
 - c) o wydanie nieruchomości,
 - d) o uchylenie uchwały organu spółdzielni,
 - e) z zakresu postępowania nieprocesowego,
 - f) o uchylenie wyroku sądu polubownego,
 - g) o uznanie orzeczeń sądów zagranicznych,
 - h) egzekucyjnych,
 - i) ze skargi na czynności komornika,
 - j) o zaopatrzenie tytułu egzekucyjnego w klauzulę wykonalności.
- III. Sprawy administracyjne zlecone przez osoby fizyczne:
- a) dotyczące należności pieniężnych albo praw majątkowych jeżeli wartość przedmiotu sprawy nie przekracza 100.000.000 zł,
 - b) lokalowe dot. lokali mieszkalnych,
 - c) inne sprawy
- IV. Czynności jednorazowe w sprawach wymienionych w pkt. II i III:
- a) za udzielenie porady prawnej,
 - b) za sporządzenie pisma upominawczego,
 - c) za sporządzenie pisemnej opinii prawnej,
 - d) za sporządzenie pozwu, aktu oskarżenia lub zażalenia,
 - e) za sporządzenie rewizji lub wniosku o wznowienie postępowania,
 - f) za sporządzenie innego pisma urzędowego,
 - g) za sporządzenie projektu umowy, uczestniczenie w pertraktacjach związanych z jej zawarciem,
 - h) za sporządzenie projektu statutu, uchwały, regulaminu lub innego aktu prawnego, uczestniczenie w rozmowach, naradach i posiedzeniach związanych z ich uchwaleniem i zatwierdzeniem,
 - i) za sporządzenie podania o rewizję nadzwyczajną i wnioski o ułaskawienie.
- V. Sprawy zlecone adwokatom przez Skarb Państwa, instytucje państwowe i samorządowe oraz organizacje społeczne i zawodowe, stowarzyszenia i fundacje.
- VI. Sprawy karne zlecone przez osoby fizyczne:
- a) za czynności w postępowaniu przygotowawczym,
 - b) za czynności w postępowaniu sądowym,
 - c) za czynności w postępowaniu wykonawczym,
 - d) za czynności w postępowaniu karno-administracyjnym.

Wykaz spraw zleconych przez osoby fizyczne, od których pobiera się stawkę podatku 7%.

1. sprawy wymienione w pkt II. 1 – jeżeli wartość przedmiotu sprawy przekracza 100.000.000 zł,
2. sprawy o ochronę dóbr osobistych,
3. sprawy o ochronę praw autorskich,
4. sprawy dotyczące wynalazczości,
5. rejestracja spółek i spółdzielni,
6. sprawy z zakresu prawa handlowego, upadłościowego i układowego,
7. sprawy wymienione w pkt III. a) – jeżeli wartość przedmiotu sprawy przekracza 100.000.000 zł,
8. czynności jednorazowe w sprawach wymienionych w poz. od 1 do 7.

Z poważaniem
adw. Maciej Bednarkiewicz

Zestawienie ilości spraw prowadzonych przez adwokatów
w latach 1988, 1989, 1990, 1991, 1992 oraz I półr. 1993

Okres sprawozdawczy	Sprawy z wyboru	Sprawy z urzędu	% spraw z urzędu w stosunku do spraw z wyboru	Uwagi
Rok 1988	350.374	24.316	6,94	
Rok 1989	168.414	12.263	7,28	
Rok 1990	276.613	28.801	10,40	
Rok 1991	200.704	31.384	19,63	
Rok 1992	165.096	35.785	21,67	
I półr. 1993	75.256	19.716	26,19	

W-wa 20.12.1993

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Finansów
Sekretarz Stanu

Warszawa, 1993.12.31

Pani
Jadwiga Skórzewska-Łosiak
Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości

W nawiązaniu do pisma z dnia 3 grudnia 1993 r. znak jak wyżej, przesyłam w załączeniu zmieniony projekt rozporządzenia ministra finansów w sprawie określenia list usług podlegających opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług w wysokości 7%, usług zwolnionych od tego podatku, oraz towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia podatkowe.

W projekcie uwzględniono część propozycji i uwag zgłoszonych przez Krajową Radę Notarialną i Prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej. Przesyłając powyższy projekt uprzejmie proszę o bardzo pilne zgłoszenie ewentualnych uwag.

Otrzymuje:

1. Krajowa Rada Notarialna
2. Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej

Z poważaniem
Sekretarz Stanu
prof dr hab. Witold Modzelewski

*

Prezes
Naczelnej Rady Adwokackiej

Warszawa, 4 stycznia 1994 r.

Szanowny Pan
prof. dr hab. Witold Modzelewski
Sekretarz Stanu
w Ministerstwie Finansów

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 31 grudnia 1993 r. Nr PP EG-722-210/93 odebrane w dniu 3 stycznia 1994 r. z Ministerstwa Finansów oraz po zapoznaniu się z treścią załączonego do tegoż

pisma projektu rozporządzenia ministra finansów w sprawie określenia list usług podlegających opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług w wysokości 7%, usług zwolnionych od tego podatku oraz towarów i usług, do których nie mają zastosowania zwolnienia podatkowe – ponownie uprzejmie proszę o uwzględnienie wszystkich propozycji Naczelnej Rady Adwokackiej zawartych w piśmie z dnia 27 grudnia 1993 r. L.dz. 2247/93.

Pragnę zapewnić Szanownego Pana Ministra, że propozycje Naczelnej Rady Adwokackiej oparte zostały na rozważnej analizie rodzajów spraw, znaczenia i niezbędności ich prowadzenia przez strony procesowe, a także skutków dla osób należących do najbiedniejszych grup społecznych.

Mając na względzie te właśnie przesłanki nie bez przyczyny Naczelna Rada Adwokacka powoływała się w poprzednim piśmie na rozporządzenie ministra sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie. Rozporządzenie to przewiduje równe traktowanie spraw w zakresie opłat bez różnicowania czy są to sprawy cywilne czy karne, a równorzędne traktowanie spraw opiera na podstawie ich wagi społecznej, interesu wymiaru sprawiedliwości a w szerszym znaczeniu i interesu społecznego.

Analizując więc sprawy w oparciu o te kryteria zachodzi niezbędna potrzeba uzupełnienia wykazu spraw objętych zwolnieniem zgodnie z propozycją Naczelnej Rady Adwokackiej, a przede wszystkim o sprawy karne i niektóre sprawy cywilne.

co do spraw karnych

Konieczność umieszczenia spraw karnych z wyboru w liście usług korzystających ze zwolnienia wynika z już poprzednio powołanego konstytucyjnego prawa obywatela do obrony. Nie można także pominąć tak istotnej okoliczności jak ta, iż uczestnikami postępowania karnego są nie tylko oskarżeni, którym także przysługuje prawo do obrony – ale również pokrzywdzeni działający jako oskarżyciele lub powodowie cywilni, w takich sprawach jak np. o gwałt, rozboje, kradzieże, znęcanie fizyczne i moralne nad członkami rodziny, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego itp.

Pozostawienie więc spraw karnych w grupie spraw obciążonych podatkiem VAT i do tego w wysokości 22% nie jest uzasadnione społecznie oraz prowadzić będzie do negatywnych skutków dla Skarbu Państwa poprzez obciążenie kosztami wynagrodzeń adwokatów zasądzanych w sprawach z urzędu, których ilość z tej właśnie przyczyny niewątpliwie znacznie wzrośnie.

Biorąc pod uwagę wyżej przedstawione argumenty zachodzi niezbędna potrzeba rozszerzenia wykazu usług adwokackich zwolnionych od VAT poprzez dodanie w załączniku nr 2 do projektu rozporządzenia poz. 17 o treści: „sprawy karne z wyboru”.

co do spraw cywilnych

Niesłuszne jest ograniczenie spraw cywilnych objętych stawką 7% tylko spraw, których wartość nie przekracza 100.000.000 zł.

Wartość ta bowiem bardzo często będzie wyższa szczególnie przy sprawach o świadczenia powtarzające się, a także o prawa których wartość jest obecnie prawie zawsze wyższa niż 100.000.000 zł, np. sprawy o odszkodowanie. Z tej więc przyczyny Naczelna Rada Adwokacka podtrzymuje dotychczasową propozycję aby załącznikiem nr 1 objęte były sprawy cywilne, których wartość p r z e k r a c z a 100.000.000 zł, natomiast w załączeniu nr 2 (sprawy objęte zwolnieniem) w p. II poz. 14 ppkt 1 kwotę 30.000.000 zł zastąpić kwotą 100.000.000 zł i w poz. 15 ppkt 1 (sprawy administracyjne) kwotę 10.000.000 zł zastąpić kwotą 100.000.000 zł.

Jeśli chodzi o sprawy administracyjne to kwota 10.000.000 zł potraktowana jako granica zwolnienia od podatku VAT – w praktyce doprowadzi do tego, że prawie żadna sprawa administracyjna wymieniona w poz. 15 projektu nie będzie korzystała ze zwolnienia podatkowego.

W tego rodzaju sprawach wartość jest bowiem zawsze wyższa niż 10.000.000 zł. Naczelna Rada Adwokacka postuluje również zmianę projektu (załącznik nr 2) w poz. 14 pkt 3 i 4 lit. b i c poprzez skreślenie słów „dotyczącego nieruchomości rolnej”. Ograniczenie w projekcie tych spraw wyłącznie do przypadków, gdy chodzi o nieruchomość rolną nie jest słuszne. Rozwiązanie takie pomija bowiem i te sprawy, które występują bardzo często, a które dotyczą postępowań spadkowych, gdy w skład spadku wchodzi nie tylko własnościowe ale i lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego. Z uwagi na konieczność uregulowania spraw spadkowych przez spadkobierców ustawowych, a w tym także i przez pozostałego przy życiu współmałżonka – spadkobiercy ci muszą bez względu na możliwości finansowe przeprowadzić postępowanie spadkowe bo inaczej tracą prawo do lokalu.

Z tych przyczyn więc sprawy spadkowe zwolnione spod obowiązku podatkowego nie mogą być ograniczone wyłącznie do spraw spadkowych dotyczących nieruchomości rolnej.

W liście usług objętych stawką 7% (załącznik nr 1) winny zostać uwzględnione także i sprawy o ochronę dóbr osobistych, gdyż oparte są one na takich samych podstawach jak naruszenie praw autorskich. Dlatego też Naczelna Rada Adwokacka prosi o dodanie w załączniku nr 1 pkt II ppkt 6 słów „i dóbr osobistych”.

Z przyczyn podanych wyżej Naczelna Rada Adwokacka uprzejmie prosi o wprowadzenie stosownych zmian w projekcie rozporządzenia ministra finansów.

Z poważaniem
adw. Maciej Bednarkiewicz